

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Warszawa, 19 lipca 2012 r.

UEM-wpr-0734-4/12 (482-bg)

P. A. Michałki
SEKRETARIA
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 20.07.12
6425 podpis. M

Pan Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowmy Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem w sprawie wyrównania dopłat bezpośrednich dla rolników złożonym przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 14. posiedzenia Senatu RP w dniu 14 czerwca 2012 r. i działając z upoważnienia Pana Premiera Donalda Duska, chciałbym przedstawić następujące wyjaśnienia.

Najważniejsze aspekty finansowe Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku, w tym wysokość ogólnego budżetu, udział wydatków na I i II filar WPR, a także ustalenie wysokości kopert płatności bezpośrednich dla państw członkowskich i co za tym idzie poziomu płatności dla beneficjentów, są obecnie przedmiotem negocjacji w zakresie Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2014-2020. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w ramach tego procesu cały czas podkreśla wagę zapewnienia równych szans rolników we wszystkich państwach członkowskich. Jednocześnie Rząd RP zwraca uwagę, że koncentrowanie działań jedynie na wyrównaniu poziomu płatności bezpośrednich pomiędzy państwami członkowskimi osłabia wyważone, uwzględniające wspólne dobro, stanowisko Rządu RP i wzmacnia stanowisko niektórych państw płatników netto, w tym Francji, które stanowczo bronią środków na dopłaty bezpośrednie (tzw. I filar Wspólnej Polityki Rolnej), a w zamian postulują głębokie cięcia w środkach na rozwój obszarów wiejskich oraz w polityce spójności. W związku z tym oraz w trosce o wspólne dobro, Rząd RP liczy na odpowiedzialne wsparcie ze strony zaangażowanych podmiotów krajowych i współpracę w tej kwestii.

Kwestia likwidacji dużych różnic w poziomie płatności bezpośrednich pomiędzy państwami członkowskimi oraz wyrównania tych płatności w skali UE, jest konsekwentnie podejmowana przez Ministra Rolnictwa na forum UE, w licznych kontaktach z przedstawicielami państw członkowskich, Parlamentu Europejskiego (PE) i Komisji Europejskiej (KE) oraz na konferencjach międzynarodowych poświęconych WPR po 2013 r. Prowadzone działania zmierzają do wypracowania takiego kształtu WPR po 2013 r., który będzie zgodny z oczekiwaniami Polski.

Celowi temu podporządkowane były także działania Rządu RP w ramach przewodnictwa Polski w Radzie UE w drugiej połowie 2011 r. Pomimo stosunkowo późnej publikacji przez KE pakietu legislacyjnego, Rządowi polskiemu udało się przeprowadzić otwartą i pogłębioną debatę zarówno na szczeblu politycznym, jak i technicznym, dotyczącą przyszłego kształtu WPR, w ramach której priorytety Polski zostały wyraźnie zaakcentowane.

Należy wspomnieć, że wyrównanie płatności bezpośrednich w skali Unii Europejskiej było jednym z kluczowych postulatów w stanowisku Rządu RP do Komunikatu Komisji WPR do 2020 r., przyjętym przez Komitet ds. Europejskich (KSE) w dniu 4 lutego 2011 r.

Również w przyjętych przez KSE w dniu 2 kwietnia br., stanowiskach Rządu RP dotyczących pakietu legislacyjnego KE WPR po 2013 r. zawarty jest postulat pełnego odejścia od podziału płatności bezpośrednich w oparciu o historyczne kryteria i zastąpienie tych kryteriów kryteriami obiektywnymi, związanymi z obecnymi celami WPR. W szczególności do płatności podstawowej i komponentu zielonego Rząd proponuje podział wg powierzchni użytków rolnych, to jest jednolitą stawkę w UE.

Warto zaznaczyć, że m.in. dzięki aktywności i determinacji Ministra Rolnictwa w ostatnich latach udało się przekonać wiele państw członkowskich, jak i Komisję Europejską, że powierzchnia użytków rolnych jest właściwym i zasadniczym kryterium, które powinno decydować docelowo o wysokości kopert krajowych płatności bezpośrednich.

W kontekście wyrównania płatności bezpośrednich należy wspomnieć, że główne aspekty finansowe Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku są elementem negocjacji państw członkowskich nad Wieloletnimi Ramami Finansowymi (WRF) Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Prace nad WRF 2014-2020 są prowadzone na forum Rady ds. Ogólnych (GAC) i jej formacji roboczych (Grupa Przyjaciół Prezydencji, Komitet Stałych Przedstawicieli – COREPER II). Powyższy proces trwa równolegle z pracami nad kształtem WPR w przyszłym okresie programowania.

W stanowisku Rządu RP w sprawie pakietu WRF na lata 2014-2020, przyjętym przez KSE w dniu 12 stycznia 2012 r., Polska postuluje, aby obiektywne kryteria podziału środków miały zastosowanie nie tylko w ramach II filaru, lecz także w ramach I filaru WPR. Choć Polska pozytywnie ocenia dążenie do zmniejszenia różnic w poziomie stawek płatności i powiązanie proponowanego mechanizmu z powierzchnią użytków rolnych, to jednak negatywnie ocenia niewielki zakres tego wyrównania i de facto zachowanie zróżnicowania stawek opartego

o historyczną intensywność produkcji rolnej. Ponadto, Polska wyraża opinię, iż aby płatności bezpośrednie po 2013 r. mogły efektywniej niż dziś przyczyniać się do realizacji wspólnotowych celów środowiskowych, konieczne jest przede wszystkim pełne odejście od historycznych kryteriów ustalania stawek i kopert krajowych preferujących regiony i gospodarstwa o intensywnej produkcji rolnej.

Polska konsekwentnie prezentuje powyższe stanowisko na wszystkich etapach prac nad WRF 2014-2020. W szczególności należy zauważyć, iż w trakcie Prezydencji duńskiej część państw członkowskich wskazywała na możliwość redukcji całkowitej koperty płatności bezpośrednich. W odniesieniu do tej propozycji, Polska przedstawiła wraz z pozostałymi państwami Grupy Wyszehradzkiej postulat, aby ewentualne redukcje budżetu płatności bezpośrednich dotyczyły tylko państw, których stawki płatności bezpośrednich na hektar są powyżej średniej UE.

Postulat wyrównania stawek płatności bezpośrednich jest przez Rząd RP także stale prezentowany w ramach dyskusji nad reformą WPR. W pierwszym półroczu 2012 r. kwestie dotyczące płatności były kilkakrotnie podejmowane przez Radę UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa oraz wielokrotnie dyskutowane na forum Specjalnego Komitetu ds. Rolnych. Były również dyskutowane na niższym szczeblu – na posiedzeniach Grupy Roboczej Rady zajmującej się płatnościami bezpośrednimi (10 posiedzeń). W ramach dyskusji nt. przyszłego kształtu płatności bezpośrednich Polska podkreśla konieczność zapewnienia równych warunków konkurencji.

Polska aktywnie poszukuje sojuszników w swych dążeniach w tym zakresie. Należy wspomnieć, że w *Oświadczeniu ministrów rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii i Rumunii na temat kluczowych elementów reformy WPR*, uzgodnionym ostatnio na spotkaniu w Jasionce koło Rzeszowa w dniach 2-3 lipca 2012 r., znalazł się zapis, że w kontekście dyskusji nad WRF należy zapewnić spójność pomiędzy celami Unii Europejskiej a zadaniami zdefiniowanymi w projektach prawnych KE dotyczących WPR po 2013 r. oraz że należy wspierać propozycje prowadzące do szybszej konwergencji płatności bezpośrednich pomiędzy państwami członkowskimi.

Tak więc nie ulega wątpliwości, że Polska od wielu lat jest aktywnym uczestnikiem debaty nad reformą WPR, w której wskazuje, że warunkiem poprawy efektywności, zrównoważenia i wewnętrznej spójności WPR, jest powiązanie alokacji środków z aktualnymi celami i zadaniami stawianymi przed tą polityką. Dlatego też w ramach zapewnienia równych warunków konkurencji polskiemu rolnictwu na jednolitym rynku, Rząd RP będzie dążyć do ujednoczenia wysokości rekompensat za jednakowe wymogi stawiane producentom rolnym, traktując aktualny kształt pakietu legislacyjnego, jako propozycję wyjściową, która w toku negocjacji będzie podlegać zmianom.

Jednocześnie zadaniem Rządu RP jest uwzględnienie różnych potrzeb obywateli w zakresie otrzymywania wsparcia ze wszystkich funduszy UE. Nie można zapominać o rolnikach inwestujących w gospodarstwa rolne dzięki środkom otrzymywanym z programów na rozwój

obszarów wiejskich. Ponadto realizacja instrumentów II filara Wspólnej Polityki Rolnej wnosi znaczący wkład w modernizację i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w Polsce. Same inwestycje prowadzą do poprawy ogólnej wydajności gospodarstw rolnych, umożliwiając obniżanie kosztów i poprawę jakości produkcji, co z kolei pozytywnie wpływa na dochody, a także na tworzenie nowych miejsc pracy. Stąd w Stanowisku Rządu RP podkreśla się istotę wzmocnienia roli rozwoju obszarów wiejskich, jako polityki szczególnie istotnej w procesie wyrównywania różnic rozwojowych pomiędzy polską a unijną wsią. Niezbędne jest zarazem zapewnienie odpowiedniej wielkości środków na politykę spójności, która w kolejnej perspektywie finansowej powinna odgrywać niezwykle ważną rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski, w tym także w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, co przewiduje przyjęta przez Radę Ministrów w kwietniu br. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi Rolnictwa i Rybactwa.

Mając na uwadze zaprezentowane powyżej aspekty, Rząd RP w swoich działaniach będzie zabiegał, aby doprowadzić do przyjęcia jak najbardziej korzystnych dla polskich obywateli rozwiązań w ramach całej Wspólnej Polityki Rolnej, tj. zarówno płatności bezpośrednich jak i rozwoju obszarów wiejskich, jak również w zakresie całych Wieloletnich Ram Finansowych, w tym także polityki spójności.

Z poważaniem
Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nalewajk

Do wiadomości:

Pan Radosław Sikorski, Minister Spraw Zagranicznych

Pan Adam Jasser, Podsekretarz Stanu, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów